

Птахи занесені до Червоної книги України

Жовна зелена

В Україні гніздиться на Поліссі, у західних районах та, спорадично, у пониззях рр. Дунай та Дністер. Причини зміни чисельності: вирубування заплавних лісів, використання пестицидів та, можливо, конкуренція за місця гніздування з більш численною Жовною сивою.

Жовна зелена

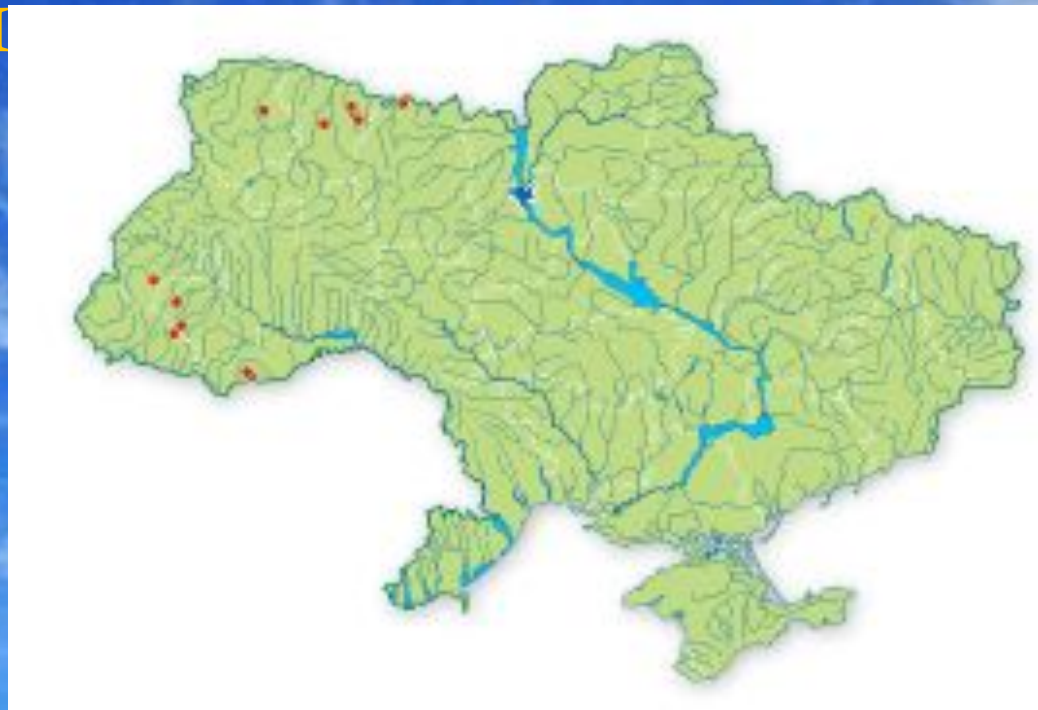
*Природоохоронний статус виду:
Вразливий*

Осілий, кочовий птах. Загальна чисельність в Україні становить біля 500–800 пар. У Сх. Поліссі в останні десятиріччя чисельність виду зменшилась майже в 3 рази. В Лісостепу перестав гніздитися ще в 1920-х рр.

Дятел трипалій

В Україні гніздиться в Карпатах та з 2004 р. на Поліссі (ліси півночі Житомирської, Рівненської і Волинської областей). Причини зміни чисельнос-ті: скорочення площ стиглих лісів, ліквідація ділянок сухостійних дерев і згарищ.

Дятел трипалій

*Природоохоронний статус виду:
Вразливий*

Осілий. Чисельність становить
300—320 пар. 10—20 пар — на
Поліссі.

Сова

борозен

Поширений на півночі Полісся, а також на північному заході Київської області. Негативні чинники: знищення старих ділянок старого лісу, ведення лісорозробок біля гнізд, відстріл птахів бракон'єрами.

Сова бородата

*Природоохоронний статус виду:
Рідкісний*

Осілий птах. В Україні вперше зареєстровано гніздування у 1985 р. У гніздовому угрупованні Україні налічують 20–35 пар.

Голуб-синяк

Поширений у Карпатах, Поліссі, частково в Лісостепу, Гірському Криму і, можливо, заплави Дунаю. Нечисленний у більшості районів Полісся і Криму, рідкісний — у Лісостепу. Основні чинники зниження чисельності: зменшення площ старих лісів, омолодження деревостанів, вирубування дуплистих дерев, отруєння хімікатами на полях, збільшення чисельності яструба великого і куниці лісової, фактор непокою.

Голуб-синяк

*Природоохоронний статус
виду: Вразливий*

Гніздовий, перелітний, зимуючий. У бучинах Закарпаття біля 2,5–3 тис. пар. У заповідниках чисельність така: Рівненському — до 100, «Прип'ять-Стохід» — до 100, Поліському — до 10, Шацькому — до 10 пар. Загальна чисельність на гніздуванні в країні не більше 8–12 тис. пар при чисельності в Європі у 520–730 тис. пар.

Баранець великий

Зараз майже вся популяція сконцентрована на Поліссі в долинах рр.Дніпро, Десна та Прип'ять. Причини зміни чисельності: деградація місць мешкання, осушувальна меліорація, створення водосховищ, браконьєрство, надмірне сінокосіння та випасання худоби.

Баранець великий

*Природоохоронний статус
виду: Зникаючий*

Гніздовий, перелітний птах. Зараз майже вся популяція сконцентрована на Поліссі в долинах рр.Дніпро, Десна та Прип'ять. Достовірно гніздиться в Київській, Чернігівській, Сумській, Житомирській, Волинській та Рівненській областях. Чисельність становить 500—700 пар.

Кулик-сорока

Гніздиться на Азово-Чорноморському узбережжі, в долинах річок Дніпро, Десна та Прип'ять. Причини зниження чисельності: деградація місць гніздування, сезонні нагінні явища на приморських водоймах (АзовоЧорноморський р-н), заростання та розмив піщаних о-вів, коливання рівня води у водосховищах, браконьєрство.

Кулик-сорока

*Природоохоронний статус
виду: Вразливий*

Гніздовий, перелітний птах. Загальна чисельність в Україні становить біля 650—800 пар.

Кульон великий

Найбільші гніздові поселення — на Поліссі. У невеликій кількості гніздиться на узбережжі Чорного та Азовського морів. Причини зміни чисельності: браконьєрство, меліоративні роботи, будівництво, розорювання лук і заплавних земель, випасання худоби, рекреація (фактор непокою).

Кульон великий

*Природоохоронний статус
виду: Зникаючий*

В Україні гніздовий, перелітний, зимуючий птах. Під час міграцій трапляється на всій території України, у зимовий період — на Азово-Чорноморському узбережжі. Гніздова популяція не перевищує 100 пар.

Журавель сірий

На території України гніздиться на Поліссі, іноді в заболочених долинах річок Лівобережного Лісостепу. Зміна чисельності: фактор непокою на гніздуванні, зниження рівня води у гніздових біотопах, що робить доступними гнізда для хижаків, браконьєрство, зіткнення з електролініями, використання пестицидів.

Журавель сірий

*Природоохоронний статус
виду: Рідкісний*

Гніздовий, перелітний, зрідка зимуючий. На території України гніздиться на Поліссі, іноді в заболочених долинах річок Лівобережного Лісостепу. Під час сезонних міграцій зустрічається по всій території, концентрується у Присивашші. Гніздиться імовірно, від 500—600 до 700—850 пар.

Орябок

В Україні поширений у Поліссі, Розточчі, Карпатах та подекуди на півночі лісостепової смуги. Зниження чисельності зумовлюють: трансформація біотопів існування внаслідок лісогосподарської та інших видів діяльності, браконьєрство, чинник непокою, особливо у період гніздування.

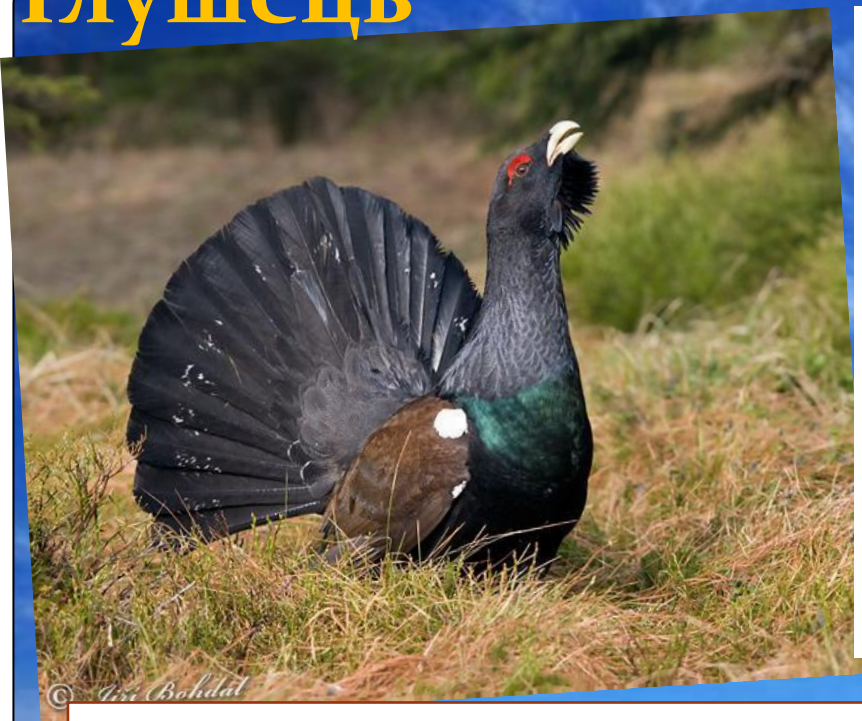
Орябок

*Природоохоронний статус
виду: Вразливий*

Осілий. На початку 1970 рр. нараховували близько 38—42 тис., у 2007 р. — 22,5 тис. ос.

Глушець

В Україні трапляється на Поліссі та у Карпатах. Зниження чисельності зумовлюють: скорочення площ ягідників, стиглих хвойних лісів, вирубування дерев біля токовищ, браконьєрство, вплив ворогів виду (собака єнотоподібний, яструб великий, бродячі собаки і коти).

Глушець

*Природоохоронний статус
виду: Зникаючий*

Осілий. Популяція нараховує приблизно 3000 ос., у тому числі в Карпатському біосферному заповіднику — приблизно 300. Чисельність протягом останніх десятиріч сильно скоротилась.

Тетерук

В Україні поширений на Поліссі, у Карпатах та напівночі лісостепової смуги. Зниження чисельності зумовлюють: сукцесійні зміни біотопів існування, лісогосподарська діяльність, деградація болотних систем, випасання худоби, браконьєрство, чинник непокою, особливо у періоди токування та гніздування.

Тетерук

*Природоохоронний статус виду:
Зникаючий*

Осілий. На початку 1970 рр. нараховували близько 66,6 тис., у 2007 р. — 13,3 тис. осіб. Найбільша чисельність виду у Житомирській області (бл. 3400 ос. у 2007 р.).

Луць лучний

До гніздового ареалу входить майже вся територія України крім Карпат та Кримських гір. В Україні протягом останніх 20 років відбувається скорочення чисельності, спричинене масштабним осушенням боліт в Поліссі та Лісостепу, необдуманим застосуванням пестицидів на великих площах, масовою кампанією по знищенню хижих птахів, в тому числі лунів.

Лунь лучний

*Природоохоронний статус виду:
Вразливий*

Гніздовий, перелітний.

В Поліссі та Лісостепу чисельність набагато вища, ніж у Степу. На території України гніздиться приблизно 2—3 тис. пар.

Шуліка рудий

На стан виду негативно впливають: знищення старих ділянок лісу, де птахи гніздяться; знищення біотопів полювання, що призводить до скорочення кормової бази; використання в сільському та лісовому господарстві отрутохімікатів; відстріл птахів для виготовлення опудал.

Шуліка рудий

*Природоохоронний статус виду:
Зникаючий*

Залітний. В Україні в минулому гніздився в незначній кількості в Закарпатській, Львівській, Волинській, Рівненській, Житомирській, Київській, Черкаській та Чернігвській областях. Зараз гніздування мало ймовірне.

Скопа

*Природоохоронний статус виду:
Зникаючий*

Гніздовий, перелітний. Сучасна чисельність в Україні становить не більше 1—2 пар. Зменшення чисельності виду відмічається з початку ХХ ст. У 1980—1990 рр. було відомо два жилих гнізда взаплаві р. Десни (Чернігівська, Сумська обл.) та одне в (Житомирській обл.).

Скопа

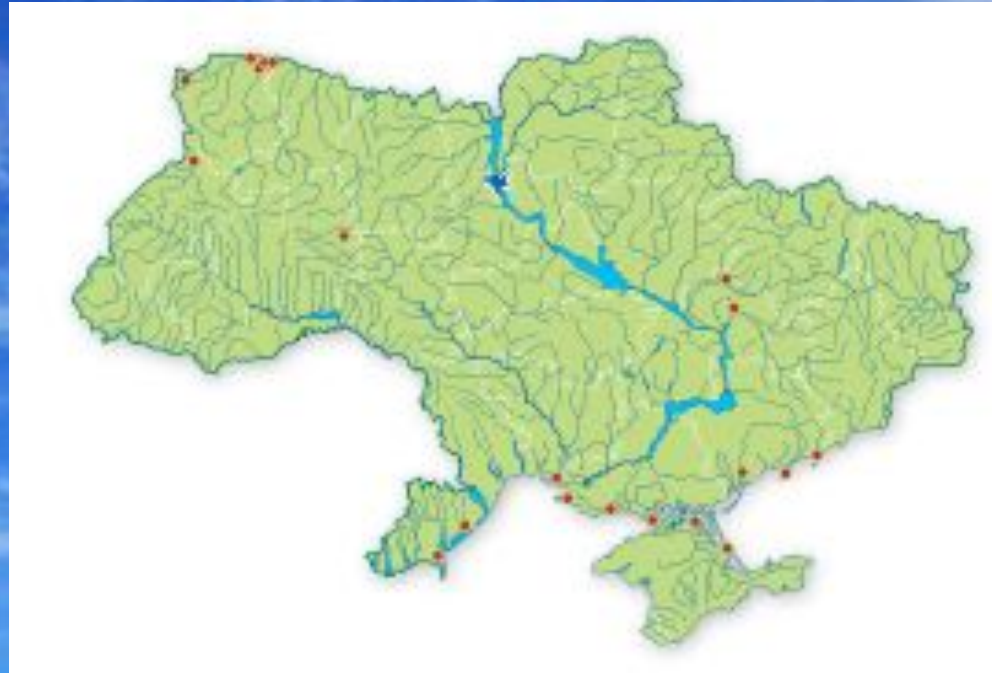

© 2005 Kenneth J. Kahn

Зараз достовірно відомі два жилих гнізда у Волинській області — в Черемському природному заповіднику (з 2006 р.) та НПП «Прип'ять-Стохід» (з 2008 р.). Причини зниження чисельності: знищення гнізд під час санітарних рубок лісу; браконьєрство; вирубування старих суховерхих дерев, що можуть слугувати для влаштування гнізд; забруднення водойм, погіршення кормової бази.

Нерозень

В Україні гніздовий ареал мозаїчний: охоплює долини Дністра, Дніпра, Прип'яті, у дельті Дунаю, північного узбережжя Азовського та Чорного морів. Зменшення розмірів гніздової популяції, навіть на територіях природних заповідників та національних парків (Чорноморський, Дунайський, Шацький НПП), пов'язано зі значним погіршенням стану гніздових біотопів та впливом хижаків.

Нерозень

*Природоохоронний статус
виду: Рідкісний*

Гніздовий, перелітний, зрідка зимуючий. В Україні гніздовий ареал мозаїчний: охоплює долини Дністра, Дніпра, Прип'яті, у дельті Дунаю, північного узбережжя Азовського та Чорного морів. Сучасна чисельність виду в Україні коливається в межах 650—1400 пар. Різке скорочення відбулось на о-вах Чорноморського заповідника, по берегах більшості лиманів Азово-Чорноморського узбережжя, а також на Поліссі.

Лебідь малий

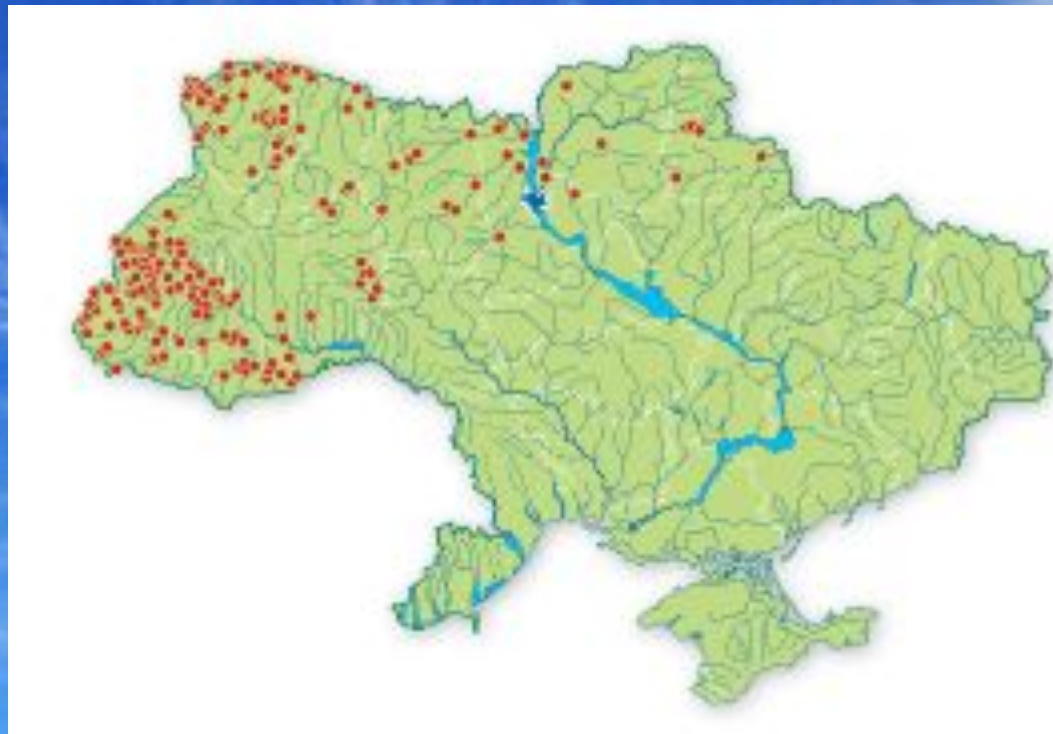
Природоохоронний статус виду:

Рідкісний

В Україні окремі особини зимують на північному узбережжі Азовського моря (Молочний лиман, Обитічна затока). Відомі зальоти у Полтавську, Волинську та інші області.

Лелека чорний

В Україні поширений переважно на Поліссі та в Карпатському регіоні . Причини зміни чисельності: деградація місць гніз-дування через вирубування лісів, меліорація лісових угідь у смузі Лісостепу, фактор непокою.

Лелека чорний

*Природоохоронний статус виду:
Рідкісний*

Гніздовий, перелітний. Чисельність досягає 400—450 пар. У тому числі: у Волинській області 50—60 пар, Рівненській — 60—70, Львівській — 30—40, Закарпатській — 30—40, Івано-Франківській — 30—40, Чернівецькій — 8—10, Київській — 25—30, Чернігівській — 40—50, Сумській — 10—12.

Синиця біла

Гніздиться в середній течії Прип'яті та Стоходу. Існують усі ризики, характерні для малих популяцій і тих, що знаходяться на межі ареалу; дуже вразливий через малу чисельність.

Синиця біла

*Природоохоронний статус виду:
Рідкісний*

Осілий. В Україні 5–8 гніздових пар. У 2001 р., біля с. Сваловичів гніздилися 3 пари, у 2002 р. — 3–4, у 2004 — 9, у 2005 — 7, у 2006 — 9–10; по 1 парі біля с. Малої Глуші — у 2001 р.; біля с. Омит — у 2004 р.

Очеретянка прудка

Гніздиться у Волинській, Рівненській, Київській та Чернігівській областях. Причини зміни чисельності: втручання людини у природні процеси болотних систем, яке порушує гідрологічний режим. Критичною є трансформація гніздових біотопів.

Очеретянка прудка

*Природоохоронний статус виду:
Зникаючий*

Гніздовий, перелітний. Гніздиться у Волинській, Рівненській, Київській та Чернігівській областях. Світова популяція 12–20 тис. самців. Ще 40–50 років тому в Україні оселялось в 4–5 разів більше птахів, ніж тепер. Чисельність зараз оцінюється в 3,5–4,1 тис. самців.